

POSTANOWIENIE

Dnia 31 sierpnia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogumiła Ustjanicz (przewodniczący)

SSN Paweł Grzegorzczak (sprawozdawca)

SSN Agnieszka Piotrowska

w sprawie z wniosku I. K.
przy uczestnictwie W. J. i Miasta W.
o podział majątku wspólnego,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 31 sierpnia 2018 r.,
zażalenia uczestnika W. J.
na postanowienie Sądu Okręgowego w W.
z dnia 15 września 2017 r., sygn. akt V Ca (...),

uchyla zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 28 lutego 2017 r. Sąd Okręgowy w W. oddalił apelację uczestnika W. J. od postanowienia Sądu Rejonowego w W. z dnia 11 lutego 2016 r., którym dokonano podziału majątku wspólnego byłych małżonków – W. J. i I. K.

Postanowienie Sądu Okręgowego zaskarżył w całości skargą kasacyjną uczestnik postępowania W. J., określając wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę 282 496 zł.

Sąd drugiej instancji, wskazując, że wartość majątku byłych małżonków została przez Sąd Rejonowy określona na kwotę 235 152 zł, a ich udział w majątku wspólnym po $\frac{1}{2}$, postanowieniem z dnia 15 września 2017 r. odrzucił skargę kasacyjną jako niespełniającą wymagania minimalnej wartości przedmiotu zaskarżenia, którą w sprawach o podział majątku wspólnego określa art. 519¹ § 2 (art. 519¹ § 2 w związku z art. 398⁶ § 2 i art. 13 § 2 k.p.c.).

Postanowienie to zaskarżył zażaleniem uczestnik W. J., zarzucając naruszenie art. 25 § 1 w związku z art. 368 § 2 k.p.c. oraz art. 398⁶ § 3 w związku z art. 519¹ § 2 k.p.c. Na tej podstawie wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 519¹ § 2 k.p.c. w sprawach o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami od postanowienia sądu drugiej instancji co do istoty sprawy przysługuje skarga kasacyjna, chyba że wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż sto pięćdziesiąt tysięcy złotych. W judykaturze przyjęto, że w tak zwanych sprawach działowych, w tym w sprawach o podział majątku wspólnego małżonków, w razie zaskarżenia orzeczenia co do istoty sprawy, wartość przedmiotu zaskarżenia nie odpowiada wartości całego dzielonego majątku, lecz wartości konkretnego interesu (roszczenia, żądania) lub składnika majątkowego, którego dotyczy środek zaskarżenia. Z reguły wartość ta nie może przekraczać wartości udziału przysługującego skarżącemu uczestnikowi, chyba że podważa on zasadę podziału, objęcie lub nieobjęcie orzeczeniem poszczególnych rzeczy lub praw albo rozliczenie nakładów, gdyż wówczas wartość przedmiotu zaskarżenia może być wyższa niż wartość jego udziału. Wskazana w skardze kasacyjnej, względnie na wcześniejszym etapie postępowania, wartość przedmiotu zaskarżenia, nie jest wiążąca dla sądu drugiej instancji ani dla Sądu Najwyższego orzekającego o dopuszczalności skargi; podlega ona weryfikacji na podstawie materiału sprawy, z pominięciem zasad określonych w art. 25 i 26 k.p.c. (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 21 stycznia 2003 r., III CZ 153/02, OSNC 2004, nr 4, poz. 60, z dnia 20 lutego 2015 r., V CSK 239/14, niepubl., z dnia 13 marca 2015 r., III CZ 13/15, niepubl., z dnia 19 czerwca 2015 r., IV CZ 16/15, niepubl., z dnia 6 listopada 2015 r., II CZ 76/15, niepubl., z dnia 13 stycznia 2017 r., III CZ 61/16, niepubl., i z dnia 26 października 2017 r., II CZ 64/17, niepubl.).

Odnosząc te uwagi do okoliczności sprawy, skarżący błędnie argumentował, że niewydanie postanowienia o sprawdzeniu wartości przedmiotu sporu na wcześniejszym etapie postępowania lub przez Sąd Okręgowy wyłączało kontrolę tej wartości pod kątem oceny dopuszczalności skargi kasacyjnej. Niemniej jednak, zażalenie okazało się zasadne, zważywszy, że Sąd Okręgowy, przy określaniu wartości interesu w zaskarżeniu przez pryzmat wartości przysługującego skarżącemu udziału, nie dostrzegł, że w podstawach skargi, podobnie jak uprzednio w zarzutach apelacyjnych, uczestnik podważał z jednej strony przynależność do majątku wspólnego określonych przedmiotów majątkowych, z drugiej zaś niezaliczenie do majątku wspólnego określonych przedmiotów.

Mając na względzie sumaryczną wartość tych przedmiotów, a także fakt, że uczestnik kwestionował w skardze oddalenie żądania ustalenia nierównych udziałów (art. 43 § 2 k.r.o.) w stosunku 2/3 do 1/3 z korzyścią dla siebie, wartość jego interesu w zaskarżeniu przekraczała 150 000 zł. Skargę kasacyjną należało zatem uznać *ratione valoris* za dopuszczalną.

Z tych względów, na podstawie art. 398¹⁵ § 1 w związku z art. 394¹ § 3 i art. 13 § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.